EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 17. 12. 2019
COM(2019) 641 final

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

Výročná monitorovacia správa o vykonávaní programu na podporu štrukturálnych reforiem za rok 2018

{SWD(2019) 442 final}

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

Výročná monitorovacia správa o vykonávaní programu na podporu štrukturálnych reforiem za rok 2018

ÚVOD

Európska komisia od roku 2017 riadi **program na podporu štrukturálnych reforiem** (ďalej len „SRSP“), osobitný program s rozpočtom 222,8 milióna EUR[1] zameraný na podporu členských štátov pri navrhovaní a vykonávaní inštitucionálnych a administratívnych reforiem, ako aj reforiem podporujúcich rast.

Štrukturálne reformy sú vo svojej podstate **komplexným procesom** a ich navrhovanie a vykonávanie si vo všetkých fázach vyžadujú vysoko špecializované vedomosti a zručnosti. V niektorých členských štátoch kapacity na začatie a zavádzanie štrukturálnych reforiem často nie sú postačujúce na to, aby sa vyriešili administratívne, hospodárske a sociálne výzvy, ktoré so sebou prinášajú.

Cieľom SRSP je pomôcť členským štátom pri **riešení týchto výziev** a **posilniť ich kapacity** na prípravu a vykonávanie reforiem podporujúcich rast, čo pomôže posilniť verejné inštitúcie a verejnú správu a zlepší procesy správy vecí verejných a výkonnosť a odolnosť hospodárstva a spoločnosti všeobecne. Cieľom je zvýšiť súdržnosť, zlepšiť konkurencieschopnosť, produktivitu, udržateľný rast, tvorbu pracovných miest a investície.

Táto správa obsahuje prehľad **podpory financovanej v rámci cyklu SRSP na rok 2018**. Opisuje sa v nej proces výberu a vykonávania projektov a vyhodnocujú sa výsledky, ktoré sa dosiaľ dosiahli v projektoch SRSP za rok 2017 aj 2018. Opisuje sa v nej aj proces výberu a vykonávania podporných opatrení financovaných z dobrovoľných prevodov do SRSP zo strany Grécka a Bulharska[2].

VYKONÁVANIE SRSP V ROKU 2018

Rok 2018 bol druhým rokom vykonávania činností v rámci SRSP. Tak ako v prvom roku sa aj teraz ukázalo, že v členských štátoch je po programe **veľký dopyt – 24 členských štátov** predložilo **444 žiadostí o podporu**, pričom **sa odhaduje, že ich hodnota päťnásobne presiahla dostupný rozpočet na SRSP na rok 2018**.

Pokiaľ ide o skúmanie žiadostí o financovanie v rámci SRSP v roku 2018, Komisia **ich posudzovala na základe zásad a kritérií** stanovených v nariadení o SRSP. Na tomto základe bolo vybratých **146 žiadostí z 24 členských štátov**.

Rozdelenie týchto vybraných žiadostí medzi hlavné oblasti politiky bolo takéto:

- **24 %** v oblasti správy príjmov a riadenia verejných financií,
- **23 %** v oblasti rastu a podnikateľského prostredia,

[1] Rozpočet sa zvýšil, keď sa pôvodné nariadenie (EÚ) 2017/825 o SRSP (Ú. v. EÚ L 129, 19.5.2017, s. 1 – 16) zmenilo nariadením (EÚ) 2018/1671 (Ú. v. EÚ L 284, 12.11.2018, s. 3 – 5).

[2] Popri rozpočte SRSP sa v článku 11 nariadenia o SRSP a článku 25 nariadenia (EÚ) č. 1303/2013 o spoločných ustanoveniach umožňuje, aby sa program financoval dodatočnými dobrovoľnými príspevkami od členských štátov z prostriedkov na technickú pomoc na podnet členských štátov v rámci európskych štrukturálnych a investičných fondov (EŠIF). V roku 2018 uskutočnili dobrovoľné prevody do SRSP dva členské štáty (Grécko a Bulharsko) [C(2018) 3748 final a C(2018) 5435 final].

- **21 %** v oblasti trhu práce, vzdelávania, zdravotníctva a sociálnej politiky,
- **21 %** sa vzťahovalo na správu vecí verejných a verejnú správu a
- **11 %** sa vzťahovalo na finančné služby a prístup k financovaniu.

V súlade so zásadou riadneho finančného hospodárenia boli uprednostnené žiadosti, pri ktorých bolo možné **rýchlo poskytnúť podporu a zaviesť reformy do praxe**, a žiadosti zamerané na **stanovené ciele s presvedčivými očakávanými výsledkami v praxi**.

93 % žiadostí, ktoré boli vybrané na financovanie v rámci SRSP v roku 2018, sa priamo vzťahuje na strategické priority EÚ:

- **55 %** súvisí s vykonávaním reforiem v nadväznosti na **výzvy, na ktoré sa poukázalo v procese európskeho semestra** (odporúčania pre jednotlivé krajiny, správy o krajine),
- **29 %** súvisí s **vykonávaním priorít Únie** (únia kapitálových trhov, digitálny jednotný trh, energetická únia a klíma atď.),
- **6 %** súvisí s **vykonávaním práva Únie** a
- **3 %** súvisia s **vykonávaním programov makroekonomických úprav EÚ**.

Zvyšných 7 % je spojených s vykonávaním vlastných reforiem členských štátov.

Do 30. novembra 2019 bolo dokončených už **30 %** projektov na podporu reforiem v rámci SRSP na rok 2018 (bez dobrovoľných prevodov podľa článku 11 nariadenia o SRSP) a v prípade **70 %** pokračovalo vykonávanie v praxi.

Najväčšia časť **podporných opatrení** je zameraná na:

- zlepšenie procesov daňovej správy a zvýšenie miery dodržiavania daňových predpisov (13 %),
- posilnenie systémov vzdelávania a odbornej prípravy (9 %),
- digitalizáciu verejnej správy (8 %),
- podporu efektívnosti a účinnosti verejného sektora (8 %),
- zlepšenie dostupnosti, zvýšenie efektívnosti a odolnosti systémov zdravotnej starostlivosti (7 %),
- rozvoj vnútroštátnych a cezhraničných kapitálových trhov (5 %).

POKROK VZHĽADOM NA CIELE PROGRAMU

V druhom roku vykonávania SRSP sa preukázalo, že SRSP dokáže **významne prispieť** k úsiliu vnútroštátnych orgánov členských štátov o **identifikáciu a odstraňovanie určitých štrukturálnych nedostatkov**, ktoré zabraňujú navrhovaniu a vykonávaniu reforiem.

Program napríklad pomohol s **preskúmaním súčasných zákonodarných postupov** (napr. prijímania nového zákona o riadení štátnych podnikov), **identifikáciou nedostatkov a poskytnutím odporúčaní na zlepšenie** (napr. odporúčania, ako stanoviť objektívne kritériá pre nábor, hodnotenie a kariérny postup sudcov). Program ďalej pomohol **zlepšiť schopnosť členských štátov stanoviť efektívnejšie procesy a metodiky** (napr. vytvorením posudzovania kvality odbornej prípravy učiteľov) a/alebo dosiahnuť pokrok smerom k **účinnejšiemu riadeniu ľudských zdrojov** (napr. poskytnutím konkrétnych transformačných iniciatív spojených s riadením talentov, strategickým riadením ľudských zdrojov a budovaním silnejšej kultúry inovácie vo verejných službách).

Akcie, ktoré boli vybrané a realizované v rámci SRSP na rok 2018, sú okrem toho navrhnuté tak, aby zabezpečovali európsku pridanú hodnotu. To sa realizuje prostredníctvom **komplementárnosti a synergií s inými programami** a politikami na vnútroštátnej úrovni, na úrovni Únie a na medzinárodnej úrovni a/alebo prostredníctvom príspevku k **posilneniu vzájomnej dôvery a spolupráce** medzi prijímajúcimi členskými štátmi a Komisiou. Cieľom akcií je aj umožniť vytvorenie a realizáciu riešení, ktoré sú zamerané na vnútroštátne výzvy, ale majú pozitívny vplyv aj na **cezhraničné výzvy alebo výzvy v celej Únii**. Tieto podporné opatrenia sú ilustračnými príkladmi:

- podporné opatrenia **prispievajúce k identifikácii prekážok vykonávania Európskeho námorného a rybárskeho fondu** (ENRF),
- podporné opatrenia navrhnuté na **zabezpečenie súladu s environmentálnymi právnymi predpismi EÚ**,
- výmena **najlepších postupov** s členskými štátmi, ktoré úspešne vykonali **preskúmania výdavkov v rovnakých oblastiach politiky** ako žiadajúce členské štáty,
- podpora **troch rôznych členských štátov** pri reforme systému zdravotnej starostlivosti zameranej na zvýšenie pokrytia programov skríningových vyšetrení na rakovinu hrubého čreva a ich efektívnosti s cieľom znížiť počet ľudí postihnutých rakovinou.

Hoci účelom tejto správy nie je doložiť príkladmi konečné účinky reforiem[3], na ktoré sa členské štáty mohli podujať v dôsledku podporných opatrení poskytnutých v rámci SRSP, možno konštatovať, že **SRSP je na dobrej ceste k dosiahnutiu svojho všeobecného cieľa**.

Podporné opatrenia vykonané v rámci prvých dvoch cyklov SRSP (v roku 2017 a 2018) **prispievajú k navrhovaniu a vykonávaniu inštitucionálnych a administratívnych reforiem, ako aj reforiem podporujúcich rast**.

Pokiaľ ide o projekty realizované v rámci dvoch kôl SRSP v roku 2017 a 2018, 123 z nich už prispelo k dosiahnutiu konkrétnych výsledkov, napríklad:

- nová stratégia verejného vnútorného auditu,
- odporúčania k spôsobu stanovovania objektívnych kritérií pre nábor, hodnotenie a kariérny postup sudcov,

[3] Podľa článku 16 nariadenia o SRSP Komisia predloží nezávislú hodnotiacu správu v polovici trvania s informáciami o dosahovaní cieľov programu, účinnosti využívania zdrojov a európskej pridanej hodnote programu, ako aj o tom, či sú ciele a akcie naďalej relevantné.

- ľahko použiteľné webové nástroje pre malé a stredné podniky (MSP) v členskom štáte pomáhajú MSP lepšie pochopiť regulačný rámec a dodržiavať ho,
- komplexný informačný rámec pre národný regulačný orgán v oblasti vodného hospodárstva,
- príprava a prijatie zákonov a predpisov a zavedenie nástrojov prispievajúcich ku kvalite, prístupnosti a dlhodobej fiškálnej udržateľnosti systémov zdravotnej starostlivosti a dlhodobej starostlivosti,
- zavedenie vzdelávacích reforiem založených na mentorstve, odbornej príprave a obohatených audiovizuálnych materiáloch,
- odporúčania na pomoc pri vykonávaní preskúmania verejných výdavkov na lieky v rámci ambulantnej starostlivosti,
- vykonávanie strednodobej daňovej stratégie a
- vytvorenie strednodobej stratégie pre rozvojovú banku.

ZÁVER

V druhom roku vykonávania SRSP sa prejavilo **zvýšenie dopytu po programe medzi členskými štátmi**, pričom **24 z nich** predložilo **444 žiadostí o podporu** (oproti 16 členským štátom, ktoré v rámci SRSP na rok 2017 predložili 271 žiadostí o podporu).

Celkovo sa za prvé dva roky vykonávania SRSP preukázalo, že program vnútroštátnym orgánom dokáže pomôcť identifikovať a vyriešiť štrukturálne nedostatky a prekážky pri navrhovaní a vykonávaní reforiem. Preukazuje to niekoľko **konkrétnych príkladov výsledkov a nadväzujúcich opatrení zo strany vlád**.

Podporné opatrenia sú síce navrhnuté tak, aby prispievali k procesu reforiem, **účinné kroky nadväzujúce na takéto akcie z hľadiska skutočného vykonávania reforiem však zostávajú výhradnou zodpovednosťou prijímajúceho členského štátu**.

Komisia bude v nadchádzajúcich rokoch naďalej monitorovať prijímanie podporných opatrení a vykonávanie inštitucionálnych a administratívnych reforiem a reforiem podporujúcich rast.